

« Gladweg om de moede te verliezen »

(Vervolg van bladz. 11)

Steeds in het kader van het lustrum van het Nationaal Verbond der Visventers, menen we dat het ten eerste gelegen komt dat wij naast de uiteenzetting van enkele technici, ook eens de mening weergeven van een mens uit de stiel, die wekeijks zijn wagens de baan opstuurt in de hoop zijn aangekochte visprodukten aan de man te brengen; dit vaak in zeer ondankbare omstandigheden.

Wij werden op een bijzonder vriendelijke wijze ontvangen door onze gastheer, en al spoedig waren wij in een druk vraaggesprek gewikkeld waarvan wij hierna de inhoud laten volgen.

Mijnheer u bent visventer en gaat wekelijks met uw wagens uw vis verkopen in het binnenland. Hoeveel kollega's zijn er volgens u ?

Ja, daar vraagt u me wat ! Wat het belang van de visleuhandel betreft kunnen we deze moeilijk onder cijfers brengen. Inderdaad spreekt de Bond van een tweehonderdtaal aangesloten. Het staat echter vast dat niet allen bij de Bond aangesloten zijn en dat er onder de aangesloten sommigen meer dan één wagen in de handel hebben.

Ook aan de hand van de koperskaarten, afgeleverd door de stedelijke vismijn is het onmogelijk het juiste getal der leurders te bepalen want verscheidene leurders verkiesen eerder een inkomgeld te betalen in de vismijn om aldus de drie duizend baardekens niet te moeten afdoeken voor een koperskaart. Anderen blijven zelfs buiten de mijn stationneren en laden er hun vis over met een stootwagentje. Anderzijds vermelden de koperskaarten niet of het hier gaat om leurders of groothandelaars, terwijl de toestand in de vismijn van Zeebrugge en Nieuwpoort weeromgans anders is. Normaal moet iedere leurder als zelfstandig aangesloten zijn bij de Kas voor Voedingsbedrijven, maar dat zal ook wel bij velen het geval niet zijn, zodat wel niemand zelfs bij benadering het juiste cijfer zal weergeven. Tenslotte zijn er ook nog de binnenlandse visventers die hun vis door de groothandel laten opsturen.

Ja, het is misschien moeilijk om 'n precies cijfer op te geven van het aantal visventers. Maar misschien kunt u ons met meer zekerheid zeggen welke hun aandeel is in de afname aan de afslag ? Hoeveel is volgens u de wekelijkse afname door de leuhandel ?

Ja, mijnheer, ook dit kan slechts bij benadering gezegd worden.

Aan de hand van ingewonnen inlichtingen durf ik toch wel verklaren dat de omzet van de visleurders wekelijks van de zestig tot de honderdduizend kilogram moet bedragen. Ik zal me hier niet wagen aan een rekensommetje dat ieder wagen zoveel vis meedoet, want, zelfs indien we dit gemiddelde ongeveer naar juistheid kunnen ramen dan nog gebiedt de discretie ons geen cijfers ruchtbaar te maken

die maar al te gemakkelijk, en ten onrechte zouden kunnen gebruikt worden door de alomvattende Moloch «Mijnheer Fiscus». Daarbij men heeft venters die goed aan hun brood komen, maar men heeft ook andere. We kennen zelfs veel van de plaatselijke leurders die na enige tijd de pijp aan Maarten dienden te geven.

In ieder geval weet ik van heel dicht na, dat, om er zich doorheen te slaan, de visventer geen genoeg mag of kan nemen met de vijf-dagelijkse negen uurtjes, maar heel dikwijls zestien uren en meer op de bres staat en dan nog dikwijls in gezelschap van zijn echtgenote. Dat men het maar probeer !!!

Stellen we nu eens voor dat het contingent opgenomen door de visventers wekelijks zou wegvallen; onvermijdelijk zou er een prijsinzinking op de markt komen die een katastrofale weerslag zou hebben bij vele reders. Het wegvallen der visleurders zou niet kunnen gecompenseerd worden door de gevestigde vishandel, daar de leurder meestal juist daar gaat waar de verbruiker de winkel in het geheel niet, of anders, zeer moeilijk kan bereiken.

Als wij u dus goed begrijpen vormt de visleuhandel 'n voorname schakel in het kader van het marktverloop. Hoe verklaart u dan het feit dat er steeds een oppositie is geweest van bepaalde zijde tegen de visleurders ?

Precies, en het verbaast dan ook vele visleurders dat de propagandakommissie zo weinig doet voor de leurders, het initiatief voor de visleuhandel niet aanmoedigt, en anderzijds de vertegenwoordiging van de visleuhandel praktisch geen plaats neemt in de kommissie, of zeker niet die plaats die de leuhandel verdient.

Een zekere animositeit vanwege de gevestigde handel is daar heel zeker niet vreemd aan. Die mensen menen dat de visleurder noodzakelijk een konkurrent is of moet worden. Ze vergeten daarbij dat de leurder doorgaans de streken prospecteert waar geen gevestigde handel is. Zelfs in 't tegenovergestelde geval heeft de leurder nog een zeer belangrijke rol te spelen daar hij zelfs in de wijken waar een vishandel gevestigd is, doorgaans nog vele mensen tot visverbruik weet te bewegen die anders onverschillig voorbijliepen. En zelfs dat moet onrechtstreeks aan de gevestigde vishandel ten goede komen.

Ik heb persoonlijk ondervonden, dat gezinnen die vroeger afkerig stonden tegenover zeevis, viskonument geworden zijn door het aandringen van de leurders en nu af en toe eens de winkel aanlopen. Als men de gezinnen warm maakt voor het verbruiken van vis, al weze dit ook in de omgeving van een viswinkel, dan moet ook de gevestigde handel hiervan medeprofitieren. De opvatting van verkeerde wedijver is dus totaal misplaatst.

Het beroep van visventer gaat natuurlijk gepaard met grote installatiekosten, onverpoosde arbeid, en - wat meer is - een konstant risico. Is het dan nog lonend, rekening houdend met het voorafgaande ?

Het is inderdaad zo, dat de leurder zoals wij hem hier op het lokaal plan kennen, een aardige duit in zijn wagen en inrichting belegt. Voor sommigen benadert dit een kwart miljoen, waar het om een moderne dieselwagen gaat. Over het algemeen steken die mensen zich in zware schulden en daarom ook hebben ze er een uitzonderlijk belang bij te slagen in hun nieuwe werkkring. Wat die mensen dan ook besteden aan energie om er te komen grenst aan het ongeloflijke. Ik zelf heb zo een «tournee» helpen maken. En als men dat niet medegemaakt heeft dan kan men er zich onmogelijk een gedacht over vormen. Ganse dagen neen, weken en maanden aan een stuk de deuren aflopen om de mensen er toe te bewegen vis te eten. Men gaat natuurlijk daar waar geen andere leurder zijn tournée heeft, want anders kan de beginnening hem nooit halen. Het is juist daarom dat men doorgaans in een streek terecht komt waar men de vis niet kent. Honderden malen hoort men dan hetzelfde refrain « Vis, Mijnheer ! dat kennen we niet, dat moeten we niet hebben ! » Gladweg om de moed te verliezen. Als men dan de balans maakt van wat er verkocht werd die eerste weken en zelfs die eerste maanden, dan is het om medeloo te worden. De schulden zijn echter gemaakt en de leurder moet er door. Het is slechts de taai doorzettingskracht die het velen doet halen. In al deze gevallen mogen we gerust zeggen dat de visleurder in zijn «tournee» de mensen heeft leren vis eten. En wat meer is, hij gaat er iedere week en zorgt er voor dat al die mensen blijven vis eten. Het is de kostelijkste troef voor de propagandakommissie, maar het is helaas ook diezelfde troef die door diezelfde kommissie stiefmoederlijk behandeld wordt.

We hebben al eens moeten horen dat veel leurders met rotte vis weggaan, en dat is gezegd geweest in diezelfde kommissie. Welnu, Mijnheren van die Kommissie, leert van ons dat diegene die met half rotte vis uit leuren gaat, noodzakelijk moet verdwijnen. Probeer het maar eens de mensen weken naen slechte vis te leveren. We menen dat het niet lang zou duren of de verkoop zou zodanig teruglopen dat de leurder willens nillens moet verdwijnen.

Voor de visserij in het algemeen en de rederijen in het bijzonder moet in de eerste plaats het bevorderen van de visleuhandel primeren. Daarom ware het ten eerste nuttig dat er in de propagandakommissie werk in die zin afgelegd worde.

U spreekt daareven van de noodzaak dat in het kader van de Propagandakommissie het bevorderen van de visleuhandel moet primeren. Kunt u ons misschien een en ander vertellen nopens de zin waarin u volgens u zou dienen gewerkt te worden.

Graag, mijnheer, en hierover zal ik u enkele tips geven, welke volgens mijn mening niet van belang ontbloeit zijn.

Verscheidene leurders hebben heel wat spaarcentjes gestoken in het verspreiden van folders. Dit

blijft echter een zeer beperkt initiatief vanwege de kosten. Welnu waarom stelt dezelfde kommissie deze folders aan verminderde prijs niet ter beschikking van de visleurders ? De kommissie zou er kunnen tienduizendtallen laten drukken en alleen hierdoor reeds de kostprijs der folders gevoelig kunnen verminderen. Anderzijds vinden de leurders het maar logisch dat de rederijen, langs de Rederscentrale om, nog ietske in de kosten van die folders bijpassen.

Een ander punt is het in kaart brengen van de vaag liggende gebieden die nog niet geprospecteerd worden door de visleuhandel. Doorgaans weet een beginnende leurder niet heel juist waar hij met de meest kans van welslagen kan beginnen. Zo komt het dat hij dikwijls in de ronde van een ander zit en dan nog maar eerst begint de miserie en de ruzie. Al eens medegemaakt hoe de ene wagen de andere er uitrijdt ? Het is trouwens begrijpelijk dat de gevestigde leurder zijn patrimonium, waaraan hij zoveel maanden besteed heeft om de ronde goed te maken, beschermt. Dit zijn al moeilijkheden die zouden kunnen bespaard worden aan de beginnening.

Ook zou er nog voorlichting kunnen gebeuren door de propagandakommissie over de reglementen over de visleuhandel, over de te vervullen formaliteiten, over de mogelijkheden van krediet bij banken en dergelijke meer.

Wat mij zelf echter ook niet van belang schijnt ontbloeit te zijn, is het uitreiken van de propagandakommissie van een soort certificaat op een zeer zichtbare plaats in de winkelrichting uit te hangen met bv :

«Onder controle van de propagandakommissie, Vis regelmatig naar kwaliteit en versheid onderzocht».

Natuurlijk zouden de leurders die dergelijk certificaat wensen zich dienen te onderwerpen aan de controle van de Kommissie die onverwachts en regelmatig zou moeten gebeuren. De kommissie zou het recht hebben vis af te keuren en te laten wegnemen zoniet wordt het certificaat ingehouden. Tevens zou het ruchtbaar kunnen gemaakt worden dat de verbruiker de beste kansen op kwaliteit en versheid vindt bij diegenen die het certificaat van de propagandakommissie dragen. Dit zou er wel zijn steentje toe bijdragen om de leurders er toe aan te zetten slechts vis van goede kwaliteit mede te nemen.

Er kan nog heel wat gezegd en gepalaverd worden, maar we menen dat onze bijdrage toch iets zal helpen om de miskende visleurders beter naar waarde te doen schatten.

Totdaar ons vraaggesprek met 'n visventer, die op een zeer duidelijke wijze een toelichting heeft gegeven nopens het miskende beroep van visleurder.

Wij hebben dan ook dankbaar afscheid genomen, met de gelukkige gedachte dat wij ook hier de sluier hebben opgelicht van een hard maar mooi beroep dat vaak op ondankbare wijze dient uitgeoefend te worden.

— B